

Калуш и Чопа/Цопай.
Балкано-кавказки фолклорни паралели
Ружа Нейкова
(Резюме)

Настоящият текст представя поредното изследване на балкано-кавказки фолклорни паралели и предлага една нова гледна точка към балканския обред Калуш – през погледа на севернокавказкия Чопа/Цопай. Наличието на ранни и сродни типове религиозност във фолклорното наследство в припонтийските територии е напълно очаквано сред наследниците на индоиранските (скито-алански, сарматски) и други индоевропейски общности – днес, с различен език и вероизповедание. И в тези две фолклорни прояви (Чопа/Цопай, Калуш) се откроява един общ, стадиално по-ранен контекст, снет в мито-обредни представи и сродни поведенчески модели на обредността (в представите за Върховен бог-гръмовержец; за *преход/и преходност* – на нетрадиционните покойници и на хора в гранично психосоматично състояние, вярвани като избраници и посредници; в *музикалната символизация* на обредната среда). Именно този контекст води към проекциите на *митичното време* и *обучението в митологос*, чийто „финалис“ обаче, отдавна е прозвучал. Прочее, този текст е за обредност, която не подлежи на „обучение“.